

İş dünyası 'Barış Pınarı'na destek açıklaması yapıyor

İSTANBUL iş dünyası temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün İstanbul'da basın toplantısı düzenleyecek. İstanbul Ticaret Odası'ndan (İTO) yapılan açıklamaya göre, İTO, İstanbul Sanayi Odası (İSO), TÜRK-İŞ İstanbul 1. Bölge Temsilciliği ile diğer işçi ve iş örgütleri ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın temsilcileri, saat 09.30'da İTO Merkez Bina'da basın toplantısı yapacak.

İç pazar son 12 aydır küçülüyor

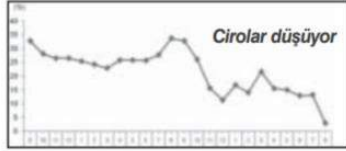
İhracattaki ivmeye rağmen üretim düşüyor. Bununla birlikte perakende satışlardaki küçülme 12'nci ayına ulaştı. Sektörlerdeki ciro endekslerinin de sürekli aşağı düşmesi krizin derinleştiğini gösterdi

RECEP ERÇİN

TÜRKİYE ekonomisinin geçen yıl son çeyrekte itibaren içine düştüğü durgunluk dönemi sürüyor. Son sokuz aydır küçülen ekonomiye ilişkin veriler 2019'un ikinci yarısında da toparlanmanın olmadığını ortaya koydu. Önceki gün açıklanan **sanayi** üretim verisindeki yüzde 3.6'lık sert düşüş sonrası dün de perakende satışlardaki gerilemenin sürdüğü görüldü. TÜİK'in açıkladığı perakende satış hacmi endeksinde göre iç pazarda ağustosta yüzde 4.3'lük gerileme yaşandı. Temmuz ayında da yıllık düzeyde yüzde 3.7'lik düşüş olmuştu.

15 TEMMUZ'DAN BERİ İLK

Böylece aylardır negatif seyreden perakende satışlar dipten dönmek bir yana daha da derinleşen bir küçülme dönemine girdi. Perakendedeki gerileme daha çok gıda dışı satışlardan geldi. Gıda, içecek ve tütün satışları yüzde beş düzeyinde yükseldi. Buna rağmen top-

lam satışlardaki daralma yüksek oldu.

Perakendede satışlar düşerken ciro- ların da enflasyonun oldukça altında kaldığı görüldü. Perakende sektörünün cirosu ağustosta geçen yıla göre yüzde 9.2 arttı. Ancak bu ciro artışı yüzde 15'lik yıllık tüketici enflasyonunun altında kaldı ve reel anlamda negatif bir seyir olduğunu ortaya koydu. Buna göre perakende sektörü enflasyona yenildi.

TÜİK'in açıkladığı bir başka veri ise ciro endeksleri. Bu endeks altında **sanayi**, inşaat, ticaret ve hizmetler sektörleri kapanıyor. Toplam ciro endeksindeki artış geçen yıla göre yüzde 2.8'de kaldı. Bu

oran, 15 Temmuz 2016'daki hain FETÖ'nün kalkışması nedeniyle ekonominin sekteye uğradığı aydaki yüzde 2'lik artıştan sonraki en düşük ciro değişimi oldu.

ÜÇÜNCÜ ÇEYREKTE DARALDIK

Ciroların alt kırılımlarına baktığımızda **sanayi** ciro endeksi ağustosta geçen yıla göre yüzde 0.1 ve inşaat ciro endeksi yüzde 18 azaldı. Ticaretteki cirolar yüzde 6 ve hizmet sektörü cirosu da yüzde 10.1 arttı. Ancak söz konusu iki ciro artışı da yine yüzde 152'lik tüketici enflasyonunun oldukça altında kaldı. Hem **sanayi** üretimi, hem perakende satışlar hem de ciro endekslerine bakıldığında ağustos ayında krizin derinleştiği görülüyor. Buna karşın eylül **İSO İmalat PMI endeksinin** 50 seviyesinin üstünde oluşmasıyla hafif bir toparlanma yaşansa da reel kesim güven endeksindeki ve **sanayide** kapasite kullanımındaki gerilemeler yılın üçüncü çeyreğinin de ekonomik küçülme ile kapatıldığını ortaya koydu.

"ABD'de ekonomik aktivite hafif ivmelendi"

Türkiye imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen öncü gösterge olan **Istanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İhracat İklimi Endeksi**, geçen ay 50,3 oldu. Endekste eşik değer olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor. Endeks ihracat ikliminde ılımlı iyileşmenin devam ettiğini ve ihracat pazarlarındaki talep koşullarının üçüncü çeyreğin sonu itibarıyla halen

güçlendiğine gösterirken, iyileşme çok ılımlı düzeyde ve 77 aydır süren genişleme trendinin ise en düşük hızında kaydedildi. Türk imalat ürünlerinin en büyük iki ihracat pazarı olan Almanya ve Birleşik Krallık'ta eylülde üretim düşüş gösterdi. Hizmet ve inşaat sektörlerinin imalat **sanayisindeki** keskin düşüşü telafi edememesinin sonucu olarak, Almanya'da Nisan 2013'ten bu yana ilk kez gerileme yaşandı. Türk imalat

sektörü ihracatının yüzde 5'ini oluşturan, dünyanın en büyük ekonomisi olan ABD'de ekonomik aktivite eylül ayında hafif ivmelendi. Buna rağmen, büyüme hızı zayıflığını korudu. Orta Doğu ekonomilerinin performansı üçüncü çeyrek sonunda karmaşık bir görünüm sergiledi.

İstanbul iş dünyasından Barış Pınarı Harekatı'na tam destek

İSTANBUL Ticaret Odası (İTO), İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), İMEAK Deniz Ticaret Odası (DTO), İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ) İstanbul İl Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) İstanbul İl Başkanlığı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) İstanbul 1. Bölge Temsilciliği, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Kamu-Sen) İstanbul İl Temsilciliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın başkan ve temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün saat 09.30'da İTO Merkez Bina'da basın toplantısı yapacak. (aa)

İstanbul iş dünyası Barış Pınarı için tek yürek oldu

TÜRKİYE’NİN güney sınırında oluşturulmaya çalışılan terör koridorunu yok etmek, bölgeye barış ve huzuru getirmek amacıyla Suriye’nin kuzeydoğusunda başlatılan Barış Pınarı Harekâtı’na iş dünyasının desteği çığ gibi büyüyor. İstanbul iş dünyası temsilcileri, harekâta destek olmak amacıyla bugün İstanbul’da basın toplantısı düzenleyecek. İstanbul Ticaret Odası (İTO) tarafından yapılan açıklamaya göre, İTO, İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), İMEAK Deniz Ticaret Odası (DTO), İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ) İstanbul İl Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) İstanbul İl Başkanlığı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) İstanbul 1. Bölge Temsilciliği, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları

Konfederasyonu (Kamu-Sen) İstanbul İl Temsilciliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı’nın başkan ve temsilcileri, harekâta destek olmak amacıyla bugün saat 09.30’da İTO Merkez Bina’da basın toplantısı yapacak.

DEVLETİMİZİN YAYINDAYIZ

Barış Pınarı Harekâtı’na değişik meslek odalarından da destek açıklamaları geldi. İstanbul Kuyumcular Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Atayık, “Bölge ve dünya barışına katkı sağlamak amacıyla başlatılan Barış Pınarı Harekâtı’na ülkemizin 81 ilinde faaliyet gösteren 40 bin kuyumcu temsil eden kuyumcu oda ve dernekleri olarak destek veriyoruz. Devletimiz ve şanlı ordumuzun güçlü duruşunun yanındayız” ifadelerini kullandı.

OSTİM Sanayici ve İş insanları

Derneği (OSİAD) Başkanı Süleyman Ekinci de, harekâta destek verdiklerini belirterek, “Bölgeye kalıcı barışın gelmesi için yapılan operasyon haklı ve zorunludur” dedi.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği’ne (TMMOB) bağlı inşaat, harita ve kadastro, jeoloji ve orman mühendisleri odalarının Bursa şubeleri de, harekâta destek verdiklerini açıklarken, Hasan Kalyoncu Üniversitesi (HKÜ) Senatosu, Barış Pınarı Harekâtı’na destek mesajı yayımladı. Üniversite senatosu olarak TSK’nin başarıyla yürüttüğü Barış Pınarı Harekâtı’nın arkasında bulunduğu ve bu operasyonların desteklendiği bildirilen açıklamada, “Ülkemizin ve bölgemizin birliği, dirliği, sulh ve selameti için hareketin tüm terör odakları temizleninceye ve terör tehdidi ortadan kalkıncaya kadar devam etmesi temennimizdir” ifadeleri kullanıldı.

İstanbul iş dünyasından Barış Pınarı Harekatı'na destek

İstanbul iş dünyası temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün basın toplantısı yapacak

(AA)- İstanbul iş dünyası temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün İstanbul'da basın toplantısı düzenleyecek.

İstanbul Ticaret Odası'ndan (İTO) yapılan açıklamaya göre, İTO, İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), İMEAK Deniz Ticaret Odası (DTO), İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ) İstanbul İl Başkanlığı,

Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) İstanbul İl Başkanlığı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) İstanbul 1. Bölge Temsilciliği, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Kamu-Sen) İstanbul İl Temsilciliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın başkan ve temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün saat 09.30'da İTO Merkez Bina'da basın toplantısı yapacak.

İstanbul iş dünyasından Barış Pınarı Harekatı'na destek

İSTANBUL iş dünyası temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün İstanbul'da basın toplantısı düzenleyecek. İstanbul Ticaret Odası'ndan (İTO) yapılan açıklamaya göre, İTO, İstanbul Sanayi Odası (İSO), İstanbul Ticaret Borsası (İSTİB), İMEAK Deniz Ticaret Odası (DTO), İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu (HAK-İŞ) İstanbul İl Başkanlığı, Memur Sendikaları Konfederasyonu (Memur-Sen) İstanbul İl Başkanlığı, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) İstanbul 1. Bölge Temsilciliği, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu (Kamu-Sen) İstanbul İl Temsilciliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) İstanbul İl Koordinasyon

Kurulu Başkanlığı'nın başkan ve temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün saat 09.30'da İTO Merkez Bina'da basın toplantısı yapacak. (AA)

Sanayi üretiminde gerileme

Sanayi, ekonominin en önemli sektörlerinden biri; istihdamın ve üretimin temel belirleyeni. Bu nedenle **sanayi** üretimindeki gelişmenin, ekonominin genel gelişme

AHMET ULUSOY
www.ulusoyyemedia.com.tr

trendini anlama noktasında hayati bir işlevi var.

Dolayısıyla, ülke **sanayilerinin** mevcut durumu, geleceğe yönelik beklentileri ve eğilimleri hakkında bilgi veren göstergeler çok önemli. Bunlardan biri de **Sanayi Üretim Endeksi**dir.

TÜİK tarafından hesaplanan **sanayi** üretimindeki gelişmeleri gösteren endeks 2 ay öncesinin verilerini açıklamaktadır (en son açıklanan Ağustos verisi).

Sanayi üretim endeksi madencilik ve taş ocaklığı; imalat ve elektrik, buhar, gaz ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım gibi 3 temel alt sektöre kapsamaktadır. Burada imalat **sanayinin** payı yüzde 85 civarındadır.

***

Ağustos ayı hesaplamalarına göre **sanayi** üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 3,6, bir önceki aya göre ise yüzde 2,8 azalmıştır.

Aylık bazda gözlenen daralmaya en yüksek katkı 2,4 puan ile imalat sektöründen geldi. Ana **sanayi** grupları bazında aylık olarak yalnızca enerji grubunda üretim artışı görülürken; ara mali, dayanıklı tüketim, dayanıksız tüketim ve sermaye mali gruplarının tamamı aylık bazda düşüş göstermiştir.

Yıllık bazda alt sektörler itibarıyla madencilik ve taş ocaklığı sektörü yüzde 6, imalat **sanayi** sektörü yüzde 3,3 ve elektrik, gaz ve buhar sektöründe yüzde 0,4'lük bir azalış gerçekleşmiştir.

Kurban Bayramı nedeniyle tatil günlerinin fazla olması, Temmuz ayında baz etkisiyle üretimin yüksek artış göstermesi Ağustos ayı **sanayi** üretiminin beklentilerden düşük gelmesine neden olmuştur. Bu nedenle Eylül ayı verileri **sanayideki** gelişmelere daha gerçekçi bir cevap verebilecektir.

***

Yeni gelmişken, **İstanbul Sanayi Odasının** (İSO) her ay hesapladığı PMI (İmalat Satınalma Yöneticileri) endeksi Eylül ayında, 17 ay sonra ilk defa pozitif bir görünüme verdi ve Ağustos ayındaki 48 puandan 50 puana çıktı. Raporda "yeni siparişler son bir buçuk yılda ilk kez büyümeye kaydetti ve istihdam arttı" deniyor.

Yani İSO'nun Eylül ayı PMI endeksi verisi, Eylül ayında **sanayi** üretimi verileri daha iyi gelecek beklentisini desteklemektedir.

Yine Yi-üretici fiyatları endeksindeki düşme, bir anlamda maliyet enflasyonunun azalması (İSO'ya göre son 3 yılın en düşük üretim maliyetleri gerçekleşmiş), faizlerin indirilmesi **sanayi** üretimi çarklarının yeniden dönmeye sebep olacağı için de Eylül ayı **sanayi** üretim artışının daha yüksek (pozitif) geleceği beklenmektedir.

***

Sanayi üretim endeksinin asıl belirleyeni sektör imalat sektörüdür. **Sanayi** üretiminin aylık değişimi incelendiğinde, imalat sektöründeki değişimlerle paralel seyrettiği görülecektir.

İmalat **sanayinin** bir başka önemi de Türkiye ihracatının yaklaşık yüzde 94'ünün bu sektörden yapılmasıdır. Buradan hareketle, **sanayi** üretimini iç talep yanında dış talep de (ihracat talebi) belirlemektedir. Bu noktada dünya ekonomisindeki gelişmeler (daralma-genişleme süreci), ülkemizin uluslararası ilişkileri ve ihracat iklimi önem taşımaktadır. Dolayısıyla **sanayi** üretimindeki değişimleri dış dünyadaki gelişmelerden bağımsız düşünmek gerekir.

***

Birkaç tespit yapıp bitirelim.
1. 12 aydır **sanayi** üretimi daralmaktadır. Sürecin geçen yıl başlayan kur operasyonu ve onu izleyen yüksek faiz politikalarıyla doğrudan ilişkisi var. Yi-ÜFE'nin yüzde 46'lara kadar çıkması üretim maliyetlerindeki artışı yansıtmaktadır ve **sanayi** üretiminde neden daralma olduğunu açık belgesidir.

2. Ağustos verileri Kurban Bayramı tatilinin de etkisiyle beklenenden daha düşük gelmiştir. Eylül ayı sonuçları daha olumlu gelecektir ve İSO'nun hesapladığı **PMI endeksi** de bu beklentiyi desteklemektedir.

3. **Sanayi** üretiminin artışı yurt içi talep kadar yurtdışı taleple (ihracat) de ilgilidir. Dünya piyasalarında yaşanan durgunluk karşısında ABD ve AB merkez bankalarının telarar tahvil satın alıp piyasaya para verme sürecini başlatacağı açıklanan ihracat potansiyelinin artacağı anlamına gelmektedir. İç piyasada ise Merkez Bankası tarafından son iki ayda 7,5 puan indirilen faizlerin tüketici kredileri (iç talep) ve **sanayi** üretiminde genişletici etkisi olacaktır.

Özetle, içte ve dışta **sanayi** üretimi artışını destekleyecek olumlu bir iklim beklentisi var.

İş dünyasından harekate destek

İstanbul iş dünyası temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün İstanbul'da basın toplantısı düzenleyecek. İstanbul Ticaret Odası'ndan yapılan açıklamaya göre, **İstanbul Sanayi Odası**, İstanbul Ticaret Borsası, İMEAK Deniz Ticaret Odası, İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Memur Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Türkiye Kamu Çalışanları Sendikaları Konfederasyonu ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Başkanlığı'nın başkan ve temsilcileri, Barış Pınarı Harekatı'na destek olmak amacıyla bugün saat 09.30'da İTO Merkez Bina'da basın toplantısı yapacak.